

เลขที่.....

แบบรายงานการเข้าร่วมประชุม/ อบรม/สัมมนา/ ศึกษาดูงาน

☐ รายบุคคล☒ กลุ่มบุคคล

ชื่อ - นามสกุล : นางสาวมณฑนา เจริญแพทย์	ตำแหน่ง : รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร
สังกัดฝ่าย / หน่วยงาน : ฝ่ายบริการทรัพยากรสารสนเทศ	
ชื่อ - นามสกุล : นางสาวธนกร พิงพาพงศ์	ตำแหน่ง : หัวหน้าห้องสมุดองค์กร
สังกัดฝ่าย / หน่วยงาน : ห้องสมุดองค์กร	
ชื่อ - นามสกุล : นางสาวอัมพร ขาวบาง	ตำแหน่ง : บรรณารักษ์
สังกัดฝ่าย / หน่วยงาน : ห้องสมุดองค์กร	
ชื่อหลักสูตร	การอบรมสัมมนาวิชาการในงาน Wiley Research Seminar Thailand 2019: Shaping the Future of Research & Discovery
วัน/เดือน/ปี	วันศุกร์ที่ 23 สิงหาคม 2562
สถานที่จัด	ณ โรงแรมเชอร์ราตัน แกรนด์ สุขุมวิท
หน่วยงานผู้จัด	John Wiley & Sons (Thailand) Co., Ltd.
ค่าใช้จ่าย	☒ ไม่มี ☐ มี จำนวน บาท เบิกจ่ายจากงบประมาณ ☐ แผ่นดิน ☐ เงินรายได้ ☐ งบอื่นๆ (ระบุ)
ใบเกียรติบัตร/วุฒิบัตร	☒ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ เนื่องจาก..... ☐ ไม่มี

สรุปสาระสำคัญ

การอบรมสัมมนาครั้งนี้มีหัวข้อที่น่าสนใจ 6 หัวข้อ ประกอบด้วยหัวข้อที่สามารถนำมาปรับใช้กับห้องสมุดได้ 4 หัวข้อ และหัวข้อที่ว่าการแนะนำฐานข้อมูลและบริการของบริษัท Wiley 2 หัวข้อ ในที่นี้ขอสรุปสาระสำคัญเฉพาะหัวข้อที่นำมาปรับใช้กับห้องสมุด 4 หัวข้อ ดังนี้

หัวข้อที่ 1 “The Influence of Libraries on Research and Institutional Reputation: Now and Future”

วิทยากรโดย รศ. ดร. วนิตา แก่นอากาศ ผู้อำนวยการห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในยุคปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะแนวโน้มใหม่ ทิศทางใหม่ และรัฐบาลใหม่ซึ่งได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีที่เน้นการพัฒนาใน 6 เรื่อง ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงคน ที่ต้องพร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และทั้งสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อนหน้า 2) การสร้างความเท่าเทียม สร้างโอกาสเพิ่มความเสมอภาค 3) การสร้างความมั่นคง เพื่อให้เกิดความสงบสุข รวมถึงสร้างความร่วมมือกับประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อสร้างความมั่นคงเข้มแข็ง 4) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน 5) การพัฒนาด้านสุขภาพ และ 6) การสร้างความเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งห้องสมุดมีหน้าที่ในการตอบสนองและดำเนินงานให้สอดคล้องกับทิศทางเหล่านั้น

สภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่มีการนำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาใช้เพื่อลดต้นทุนและลดระยะเวลา รวมถึงกลไกการเรียนรู้ของเด็กที่มีทางเลือกมากขึ้นในการหาความรู้ สิ่งเหล่านี้ คือ ความเปลี่ยนแปลงที่ห้องสมุดจะต้องปรับเปลี่ยนตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมซึ่งบทบาทสำคัญของห้องสมุด คือ สนับสนุนการเข้าถึงความรู้ที่มีจำนวนมากมายบนโลกในปัจจุบัน

บรรณารักษ์จะต้องมีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนองค์กรหรือมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็น 1) ทำหน้าที่เข้าถึงองค์ความรู้ระดับโลก 2) สนับสนุนอาจารย์นักวิจัยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการวิจัย 3) ช่วยสร้างภาพลักษณ์ให้กับมหาวิทยาลัย 4) จัดให้บริการใหม่ๆ และ 5) ดูแลช่วยเหลือในเรื่องความร่วมมือทางการวิจัย

สำหรับการสร้างบทบาทและให้บริการใหม่ๆ นั้น ห้องสมุดจะต้องดำเนินการ ดังนี้

- 1) ปรับเป้าหมายของห้องสมุดให้ชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและสิ่งที่มหาวิทยาลัยต้องการ เช่น พิจารณาว่ามหาวิทยาลัยมีความต้องการในเรื่องใด หัวข้อใดที่อาจารย์หรือนักวิจัยให้ความสนใจ ห้องสมุดจะต้องตอบสนองหรือจัดบริการโดยเน้นในเรื่องใด
 - 2) ทำงานร่วมกับอาจารย์/นักวิจัย ไม่ว่าจะเป็นในด้านการเรียนการสอนหรือการวิจัย เพื่อจะได้ทราบความต้องการที่แท้จริงของบุคคลเหล่านี้
 - 3) ทำหน้าที่เสมือนเพิ่มกับด้ายในการร้อยเรียงความต้องการของผู้ใช้กับสิ่งที่ห้องสมุดมี รวมถึงการเพิ่มมูลค่าและขอบเขตการเข้าถึงของทรัพยากรที่มี เช่น นำขึ้นบริการในรูปออนไลน์เพื่อการเข้าถึงได้กว้างขวางและสะดวกมากยิ่งขึ้น
 - 4) พัฒนาความสามารถของบุคลากรเพื่อสร้างนวัตกรรมและรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น
- ห้องสมุดจะต้องทำหน้าที่เป็นประตูสู่ข้อมูลความรู้ เป็นผู้นำทางเพื่อเข้าถึงข้อมูลความรู้ สร้างบริการใหม่ และมีบทบาทใหม่ในการคอยช่วยเหลือสนับสนุนอาจารย์/นักวิจัยในแต่ละด้านไม่ว่าจะเป็น Discovery, Analysis, Writing, Publication, Outreach และ Assessment รวมถึงการคัดเลือกและแนะนำเครื่องมือต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็วและง่ายขึ้น และนอกจากจะทำหน้าที่เป็นผู้นำทางหรือไกด์เพื่อเข้าถึงข้อมูลความรู้แล้ว ยังต้องสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ด้วย สรุปว่า บรรณารักษ์จะต้องพร้อมที่จะปล่อยความรู้เดิมที่เคยรับรู้มาเพื่อที่จะเปิดรับและเรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ และมีบทบาทในการเดินเคียงคู่กับอาจารย์นักวิจัยในการสร้างผลงานใหม่ๆ ที่มีคุณค่าเพื่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

หัวข้อที่ 2 “Information Literacy”

วิทยากรโดย Dr. Shirley Wong บรรณารักษ์จาก Pao Yue-Kong Library, The Hong Kong Polytechnic University

เนื้อหาครอบคลุม 3 หัวข้อ ได้แก่

2.1 ความเปลี่ยนแปลงของการรู้สารสนเทศ (Information Literacy): ในปัจจุบันมีเครื่องมือและเทคโนโลยีต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย มีการเปลี่ยนรูปข้อมูลความรู้ข่าวสารจาก “ข้อความ” เป็น “ภาพ เสียง วิทัศน์ และสื่อเสมือนจริง (VR/AR)” รวมถึงสื่อสังคมออนไลน์ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตมากขึ้น ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้การทำงานของห้องสมุดต้องปรับเปลี่ยนเพื่อทำให้ผู้ใช้โดยเฉพาะนักศึกษามีความพร้อมในเรื่องดังกล่าว

นอกจากนี้ เนื่องจากต้นทุนค่าใช้จ่ายในการสร้างข้อมูลความรู้ลดลง ปัจจุบันจึงมีข้อมูลข่าวสารเกิดขึ้นมากมายจนล้นทะลัก เกิดเป็นสภาวะของข้อมูล โดยข้อมูลเหล่านี้มีทั้งข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นเท็จ ห้องสมุดจึงต้องมีบทบาทในการช่วยผู้ใช้ในเรื่องของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารว่าจะเข้าถึงอย่างเหมาะสมได้อย่างไร แยกแยะและประเมินได้ว่าอะไรคือข้อมูลจริงหรือเท็จ

2.2 ความเปลี่ยนแปลงของขอบเขตของการรู้สารสนเทศ: จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนข้อมูลข่าวสาร รวมถึงรูปแบบของข้อมูลที่มีความหลากหลายยิ่งขึ้น นอกจากห้องสมุดจะต้องทำหน้าที่ในการแนะนำการสืบค้นหรือการเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นแล้ว ยังต้องเน้นไปที่การประเมินและคัดเลือกข้อมูลที่ต้องด้วย

สิ่งสำคัญที่ต้องสร้างให้เกิดขึ้น คือ 3C ประกอบด้วย 1) Cooperation ต้องสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะปรับเปลี่ยนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น 2) Communication ต้องสื่อสารร่วมกันเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน และ 3) Creation ต้องส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรค์ เพื่อทำตัวให้ต่างจากเครื่องจักร มิเช่นนั้นเราจะถูกแทนที่ด้วย AI

ห้องสมุดต้องมีส่วนช่วยให้ผู้ใช้โดยเฉพาะนักศึกษาให้มีความคุ้นเคยกับข้อมูลที่อยู่ในรูปดิจิทัลเพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเหมาะสม การรู้สารสนเทศเป็นเพียงชุดของความสามารถ แต่ปัจจุบันเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจึงต้องมองไปข้างหน้า เมื่อพูดถึงการรู้สารสนเทศ จะต้องพูดถึงการรู้ทางด้านสื่อด้วย การสร้างเนื้อหาสาระทางสื่อโดยใช้เครื่องมือต่างๆ และผู้หาข้อมูลจะต้องรับมือกับข้อมูลข่าวสารที่มีจำนวนมากและหลากหลายได้

การที่นักศึกษาที่เรียนจบไปแล้ว จะสามารถรับมือกับการรับข้อมูลข่าวสารที่มีจำนวนมากได้นั้น จะต้องได้รับการสอนมาตั้งแต่เด็กในเรื่องของสื่อต่างๆ ข้อมูลข่าวสาร และการประเมิน ทั้งนี้ 2 เรื่องที่มีความสำคัญในปัจจุบันที่เด็กควรได้รับการสอน คือ Social Media Literacy เพราะสื่อออนไลน์มีบทบาทมากขึ้นในปัจจุบันและเป็นสิ่งที่มีผลต่ออารมณ์ของเด็ก และ Digital Literacy เพื่อที่จะสามารถค้นหาและประเมินข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ได้

2.3 บทบาทของห้องสมุดในการอำนวยความสะดวกในการรู้สารสนเทศ: ห้องสมุดไม่ใช่สถานที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารเท่านั้น แต่ยังเป็นที่ทำให้ประสบการณ์ด้วย โดยพิจารณาว่าจะทำอย่างไรที่จะให้นักศึกษาพัฒนาความคิดในการใช้ข้อมูลข่าวสาร สำหรับของ Pao Yue-Kong Library นั้น ได้ดำเนินการดังนี้

2.3.1 นำโปรแกรม “MOOC” (InfoLit For U) มาใช้ (ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล) โดยเน้นการสร้างสรรค์ ประเมิน เชื่อมโยงความคิดเพื่อสร้างความคิดใหม่ เน้นความร่วมมือเพราะความร่วมมือจะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ทั้งนี้ทางห้องสมุดจะเน้นสื่อที่เป็น ภาพเคลื่อนไหว (Animation) เพื่อสร้างความน่าสนใจในการนำเสนอข้อมูลความรู้ในกลุ่มสาขาวิชาต่างๆ ให้นักศึกษาได้เข้ามาเรียนรู้ โดยนำขึ้น YouTube ด้วยเพื่อการเข้าถึงได้สะดวกขึ้น

2.3.2 ทำงานร่วมกับอาจารย์ โดยให้อาจารย์ใช้ MOOC เป็นสื่อในการเรียนการสอน

2.3.3 จัดให้บริการพื้นที่ที่ทั้งให้บริการข้อมูลความรู้ และสร้างประสบการณ์ด้านสารสนเทศ โดยจัดพื้นที่ให้เอื้อกับการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่ม สามารถเคลื่อนย้ายปรับเปลี่ยนอุปกรณ์โต๊ะเก้าอี้ได้ตามต้องการในพื้นที่ที่จัดให้ นอกจากนี้ทาง Pao Yue-Kong Library ยังจัดพื้นที่สำหรับเรียนรู้ร่วมกันที่เรียกว่า “i-Space of the Library” เพื่อสนับสนุนการทำโครงการต่างๆ ของนักศึกษา ส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์และร่วมมือกัน มีเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ จัดให้บริการและให้นักศึกษาได้เรียนรู้ เช่น Laser Cutting, Vinyl Cutting, VR, Video recording, MacBook Air เป็นต้น รวมถึงจัดกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้ และสร้างนวัตกรรม ทั้งนี้ก่อนที่จะเปิดบริการพื้นที่ i-Space of the Library จะต้องมีการเตรียมความพร้อมบุคลากรของห้องสมุดก่อนเพื่อให้สามารถให้บริการและแนะนำนักศึกษาในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ได้

สรุปว่า ทุกอย่างมีความเป็นไปได้ แต่บรรณารักษ์จะต้องเป็นฝ่ายเสี่ยงที่จะเริ่มและลองก่อน ต้องมีมุมมองและมีความคิดสร้างสรรค์ จากนั้นส่งต่อให้กับบุคลากรของห้องสมุดเพื่อจัดให้บริการต่อไป

หัวข้อที่ 3 “Future Libraries and Digital Technologies”

วิทยากรโดย Salihin Mohammed Ali, Manager of Library Technology & Innovation, Singapore Management University

จากสภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทกับชีวิต รวมถึงผู้ใช้ห้องสมุด หากห้องสมุดไม่ปรับตัวหรืออยู่นิ่ง หน่วยงานจะเข้ามาทำหน้าที่แทน ดังนั้นห้องสมุดจะต้องพิจารณานำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับบริการต่างๆ เช่น การจัดพื้นที่และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้ใช้งานสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง เรียนรู้เป็นกลุ่ม โดยห้องสมุดต้องจัดเตรียมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้ให้ ซึ่งสิ่งสำคัญที่นักศึกษาต้องการใช้ คือ Wifi และปลั๊กไฟ

เนื่องจากพื้นที่ห้องสมุดมีจำกัด สถิติจำนวนผู้ใช้จึงมีความสำคัญในการนำมาใช้บริหารจัดการพื้นที่ วิธีเก็บสถิติที่ห้องสมุดใช้ เช่น การใช้ Wifi จะทำให้ห้องสมุดสามารถวัดความหนาแน่นของผู้ใช้ได้ การติดตั้งเซ็นเซอร์ไวท์กับโต๊ะเก้าอี้ก็ทำให้ทราบความต้องการใช้งาน และการติดตั้งกล้องเพื่อนับจำนวนผู้ใช้ เป็นต้น

การทำ “การวิเคราะห์ข้อมูล” (Data Analytics) จะช่วยให้ทราบข้อมูลและสามารถนำมาบริหารจัดการห้องสมุดได้ ซึ่งการทำการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ต้องทราบเป้าหมายกลยุทธ์ขององค์กรเพื่อที่จะสามารถระบุข้อมูลที่ต้องการวิเคราะห์ให้สอดคล้องกัน จากนั้นจึงสร้างระบบสำหรับการวิเคราะห์ และนำเข้าข้อมูล ทั้งนี้การรวบรวมข้อมูลจะต้องมีกระบวนการที่เป็นระบบ เช่น รวบรวมไว้ใน Excel รวมถึงจะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำเข้าระบบสำหรับการวิเคราะห์ ข้อมูลที่ควรเก็บรวบรวม เช่น ทรัพยากรฉบับพิมพ์ และอิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบการใช้ห้องสมุดของแต่ละคณะ ข้อมูลที่มีประโยชน์หรือสนับสนุนการเรียนการสอนการวิจัยของแต่ละคณะ เป็นต้น

สิ่งที่ห้องสมุดจะเรียนรู้และดำเนินการ 5 ข้อ ได้แก่ 1) ต้องรู้จักผู้ใช้ 2) ต้องร่วมมือกับทางอาจารย์/นักวิจัย นักศึกษา คณะและมหาวิทยาลัย 3) ต้องปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 4) ต้องพัฒนาความท้าทาย และ 5) ต้องมีทักษะและการรู้ทางด้านดิจิทัล (Digital Literacy)

สิ่งที่ห้องสมุดจะต้องเตรียมการสำหรับอนาคต คือ 1) ต้องมีแนวคิดในการออกแบบ สร้างสรรค์ 2) มีทักษะการสื่อสาร 3) มีทักษะการคิดอย่างมีระบบ 4) สร้างศักยภาพ ให้การเรียนรู้พัฒนา และให้โอกาสกับบุคลากรของห้องสมุด และ 5) ต้อง Learn, Unlearn & Relearn

หัวข้อที่ 4 “Panel session: How does your Library Influence Research?”

วิทยากรโดย ดร. อมร เพชรสม ผู้อำนวยการสำนักวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดร. รุจเรขา วิทยาอุทมิกุล ผู้อำนวยการหอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

ดวงใจ ตีระประเสริฐ บรรณารักษ์ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปรียาพร ฤกษ์พินัย หัวหน้าบรรณารักษ์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดำเนินการเสวนาโดย ยานิกา วีระพิชญ์เกษม จากบริษัท Wiley

คำถามข้อ 1 การเปลี่ยนแปลงมากมายของห้องสมุดมีผลกับเป้าหมายการวิจัยของสถาบันมากน้อยเพียงใด?

สรุปความคิดเห็นจากวิทยากร :

1.1 มีการทำ R2R เพื่อพัฒนางานโดยได้งบประมาณจากมหาวิทยาลัย

1.2 ดำเนินงานตามตัวชี้วัดทางด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยจะสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือต่างๆ ตามที่ฝ่ายวิจัยต้องการ เช่น ต้องการจำนวนผลงานของอาจารย์ที่ตีพิมพ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ต้องการข้อมูลสำหรับการทำวิจัย เป็นต้น

1.3 ดำเนินงานตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัย ซึ่งดำเนินการสอดคล้องกับเป้าหมายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ซึ่งหนึ่งในเป้าหมาย คือ นโยบาย BCG (Bio Economy, Cycle Economy, และ Green Economy) เพื่อให้โลกยั่งยืน สำหรับมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีเป้าหมายที่จะมุ่งไปสู่ระดับโลกภายใน 20 ปีนั้น สิ่งที่ห้องสมุดจะต้องเตรียมการ คือ 1) ฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆ ที่สนับสนุนการศึกษาวิจัยของอาจารย์/นักวิจัย รวมถึงฐานข้อมูลทางด้านสิทธิบัตร และ 2) การสนับสนุนอาจารย์/นักวิจัยในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยและการสร้างนวัตกรรม

คำถามข้อ 2 ห้องสมุดมีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุน ทำให้เป้าหมายดังกล่าวประสบความสำเร็จ?

สรุปความคิดเห็นจากวิทยากร :

2.1 ต้องทราบความต้องการของผู้ใช้ เพื่อประเมินได้ว่าสิ่งที่ห้องสมุดจัดหามานั้น คื้มค่าหรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้ปริมาณการใช้อาจจะไม่ได้เป็นตัวชี้วัดถึงความคื้มค่าเสมอไป เช่น แม้ว่าปริมาณการใช้ฐานข้อมูลอาจจะมีไม่มาก แต่หากมันสามารถต่อยอดไปถึงการสร้างผลงานจนถึงขั้นจดสิทธิบัตรได้ ก็ถือว่าคื้มค่า และการจะทราบความต้องการของผู้ใช้ได้นั้น จะต้องสอบถามจากผู้ใช้เป็นหลัก และเมื่อจัดหาทรัพยากรใดใดมาแล้ว จะต้องประชาสัมพันธ์หรือแจ้งให้ผู้ใช้ทราบในทุกช่องทาง เพื่อให้ทรัพยากรนั้น ได้รับการเข้าถึง

2.2 สำนักวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีนโยบาย CU Transformation คือ การแปลงรูปข้อมูลทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น MOOC ซึ่งการ CU Transformation ประกอบด้วย 3 สิ่ง ได้แก่ 1) Learning : ปรับเปลี่ยนข้อมูลเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน 2) Research : สิ่งที่สำคัญในการสนับสนุนการวิจัย คือ ฐานข้อมูลออนไลน์ต้องเพียงพอ ให้ข้อมูลทั้งกว้างและลึก เครื่องมือช่วยต่างๆ เช่น EndNote, Turnitin, SPSS เป็นต้น ช่องทางการตีพิมพ์ผลงาน และการเก็บรวบรวมผลงาน (Archive) และ 3) Innovation : การสร้างนวัตกรรม

คำถามข้อ 3 การเปลี่ยนแปลงของห้องสมุดในวันนี้เป็นอย่างไร หากเทียบย้อนหลังไปเมื่อ 5 ปีที่แล้ว และยังมีเทคโนโลยีด้านใดหรือไม่ที่ยังคงต้องการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นของบรรณารักษ์หรือผู้ใช้?

สรุปความคิดเห็นจากวิทยากร :

3.1 สิ่งในห้องสมุดคณะแพทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการให้ผู้ใช้ ได้แก่

1) สิ่งที่ใช้ต้องการคือเอกสารฉบับเต็ม ห้องสมุดจึงหาเครื่องมือประเภท Link Resolver มาช่วยเพื่อให้สามารถเข้าถึงเอกสารฉบับเต็มได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ซึ่งการนำเครื่องมือนี้มาใช้ บรรณารักษ์จะต้องทำงานเบื้องหลังหลายอย่าง รวมถึงต้องทำงานร่วมกับสำนักพิมพ์หรือบริษัทฐานข้อมูล

2) นำซอฟต์แวร์ U Center มาใช้เพื่อนำข้อมูลตำรายามาใส่เพื่อความสะดวกในการเข้าถึง ซึ่งได้รับความนิยมจากอาจารย์หมอ เนื่องจากเข้าถึงได้ง่าย ดูข้อมูลได้ง่าย และพบว่ากลายเป็นแหล่งที่มีการเข้าใช้มากกว่าฐานข้อมูลอื่นๆ ที่บอกรับจากสำนักพิมพ์เพราะข้อมูลที่อยู่ใน U Center เป็น Local Content ที่มาจากคณะหรือบุคลากรของคณะเอง

3.2 หอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล ยึดถือ คือ ยุทธศาสตร์ 3 สิ่งของมหาวิทยาลัย นั่นคือ การวิจัย นักศึกษา และองค์กรเพื่อความยั่งยืน กล่าวคือ ในส่วนของ “การวิจัย” หมายถึง การวิจัยระดับโลกและนวัตกรรม ซึ่งห้องสมุดต้องทำหน้าที่จัดเตรียมข้อมูลที่สนับสนุนการทำวิจัย/นวัตกรรมอย่างเพียงพอ / “นักศึกษา” หมายถึง นักศึกษาที่จะต้องรู้ลึก รู้กว้าง เมื่อเรียนจบแล้วจะต้องเป็น Global Citizen ซึ่งห้องสมุดมีหน้าที่ในการดูแลนักศึกษาให้มีความรอบรู้ โดยการจัดเตรียมอุปกรณ์ พื้นที่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ รวมถึงให้ความรู้ในเรื่อง Literacy ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ หรือด้านอื่นๆ ที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น Financial Literacy, Health Literacy เป็นต้น / “องค์กรเพื่อความยั่งยืน” หมายถึง องค์กรที่ได้รับการประกันคุณภาพหรือได้ประกาศนียบัตรในวิชาชีพ รวมถึงความสุขขององค์กร ซึ่งห้องสมุดมีหน้าที่ในการสนับสนุนพัฒนาความสามารถ สมรรถนะ และทักษะต่างๆ ของบุคลากร สรุปว่า ในการที่ห้องสมุดจะดำเนินการอย่างนั้น จะต้องดูที่โจทย์ก่อนว่าต้องการอะไร จากนั้นห้องสมุดจึงจัดเตรียมและดำเนินการให้สอดคล้องกัน

3.3 สำนักวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดให้บริการ “Content to Mobile” เนื่องจากมือถือคือสิ่งสำคัญมากในปัจจุบัน นักศึกษาต้องใช้มือถือในการดำเนินการต่างๆ เช่น การลงทะเบียนเรียน การสืบค้นข้อมูลต่างๆ ห้องสมุดจึงต้องเตรียมหรือเปลี่ยนรูปข้อมูลข่าวสารในสามารถเข้าถึงผ่านมือถือได้

3.4 ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จัดให้บริการ Finger Scan เพื่อแก้ไขปัญหานักศึกษาที่มักลืมบัตรประจำตัว ซึ่งแนวคิดนี้มาจากนักศึกษาเองที่ต้องการทำอะไรก็ได้แต่ไม่อยากพกบัตรประจำตัว

คำถามข้อ 4 ความร่วมมือกับสำนักพิมพ์มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ รวมถึงความคาดหวังจากสำนักพิมพ์ที่ห้องสมุดต้องการ?

สรุปความคิดเห็นจากวิทยากร :

4.1 เมื่อห้องสมุดจ่ายเงินไปแล้ว ก็ต้องการเข้าถึงทรัพยากรให้เต็มที่ ดังนั้นช่วงเวลาที่ไม่สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลได้ ควรจะน้อยที่สุดหรือไม่เลย แต่หากมีความจำเป็นที่จะต้องมียังช่วงเวลาที่ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรได้ ทางสำนักพิมพ์ควรจะมีสิ่งชดเชยให้

4.2 ต้องการให้ทางสำนักพิมพ์จัดการอบรมในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น จากเดิมที่ทางสำนักพิมพ์จะจัดอบรมให้ความรู้กับผู้ใช้ในเรื่องการสืบค้นฐานข้อมูล การตีพิมพ์ผลงาน (สำนักพิมพ์จะต้องจัดเตรียมวิทยากรที่เป็นบรรณาธิการที่ตรงสาขากับกลุ่มผู้ใช้ที่เข้าฟัง) หรือการใช้ฐานข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งหัวข้อเหล่านี้ถือเป็นเรื่องพื้นฐานที่ทางสำนักพิมพ์ควรจัดให้อยู่แล้ว แต่สิ่งที่ห้องสมุดอยากให้สำนักพิมพ์จัดอบรมหรือแนะนำเพิ่มเติมคือเรื่องในเชิงลึกให้กับบรรณารักษ์ เช่น การดูแลบริหารจัดการฐานข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ การสร้างเนื้อหาหรือข้อมูลเพื่อนำเข้าฐานข้อมูลตัวเอง เพื่อที่ห้องสมุดจะได้นำไปจัดทำหรือปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรดิจิทัลของห้องสมุดหรือของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

4.3 ต้องการให้สำนักพิมพ์จัดกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้ใช้เข้าร่วม เช่น ตอบคำถามชิงรางวัล รวมถึงกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้ใช้มี Literacy ที่ดี

4.4 ต้องการให้สำนักพิมพ์จัดทำรายงานสถิติต่างๆ มาให้กับห้องสมุดเพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกให้ตรงความต้องการ เช่น ข้อมูล Access Denies เนื่องจากห้องสมุดไม่สามารถจัดหาทุกอย่างเข้ามาให้บริการได้

คำถามข้อ 5 ประเด็นหลัก 3 สิ่งที่ทางห้องสมุดวางไว้ในแผนพัฒนาหรือปรับปรุงต่อจากนี้คือด้านอะไร และอะไรคือสาเหตุสำคัญของประเด็นดังกล่าว?

สรุปความคิดเห็นจากวิทยากร :

5.1 การเปิดเผยผลงานวิจัยของอาจารย์/นักวิจัย คือ ประเด็นที่สำคัญประเด็นหนึ่ง เนื่องจากอาจารย์/นักวิจัยมักจะไม่ยอมหรือไม่แน่ใจในการเปิดเผยผลงานวิจัยของตัวเอง ซึ่งปัจจุบันวารสารประเภท Open Access ก็มีมากขึ้นและน่าเชื่อถือมากขึ้น บางวารสารถึงกับกำหนดไว้ว่าหากผลงานวิจัยใดไม่เป็น Open Research Data จะไม่สามารถลงตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนั้นๆ ได้ สิ่งสำคัญของการขับเคลื่อนประเด็นนี้คือ การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในระดับประเทศ มิเช่นนั้นผลงานวิจัยก็จะไม่ถูกนำมาเปิดเผย ซึ่งส่งผลให้ทางห้องสมุดไม่สามารถรวบรวมมาสร้างเป็นคลังข้อมูลดิจิทัล หรือ RDM ของมหาวิทยาลัยได้ ทั้งนี้ทางกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมกำลังจะจัดทำ Open Science Policy ระดับประเทศเพื่อวางแนวทางในการตีพิมพ์ผลงานประเภท Open Access

5.2 ทักษะของบรรณารักษ์ที่ต้องปรับเปลี่ยนและเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

5.3 ห้องสมุดยังคงเป็นแหล่งสารสนเทศสำหรับผู้ใช้ โดยบรรณารักษ์และบุคลากรของห้องสมุดจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ใช้ ต้องฟังผู้ว่าต้องการอะไร อยากให้ห้องสมุดเป็นอย่างไร รวมถึงต้องพัฒนาทักษะต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัยของผู้ใช้

ภาพประกอบ

ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้ความรู้ในเรื่องของบทบาทหน้าที่ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้เข้ากับปัจจุบัน การให้บริการและแนวโน้มใหม่ๆ ในการให้บริการที่นำเทคโนโลยีต่างๆ มาปรับใช้เพื่อสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าและวิจัยให้กับนิสิต อาจารย์ และนักวิจัย

นำความรู้ที่ได้รับมาใช้ปรับปรุงการทำงาน ดังต่อไปนี้

หัวข้อการปรับปรุง / พัฒนา	รายงานผลการปรับปรุง/ พัฒนากายในวันที่

ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

ผู้รายงาน.....

(นางสาวอัมพร ขาวบาง)

ตำแหน่ง บรรณารักษ์

ผู้รายงาน.....

(นางสาวธนกร พึ่งพาพงศ์)

ตำแหน่ง บรรณารักษ์

วันที่ 29 สิงหาคม 2562

ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่าย

ลงชื่อ.....

(นางสาวธนกร พึ่งพาพงศ์)

ตำแหน่ง หัวหน้าห้องสมุดองค์กรักษ์

วันที่ 29 สิงหาคม 2562

ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

pl email aspic. 10:00 AM WSP no email at work

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วิศาล มหาสิทธิวัฒน์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

วันที่ 30 ส.ค. 2562

หมายเหตุ : 1. จัดทำรายงานฯ หลังจากเข้าร่วมประชุม/ อบรม/สัมมนา /ศึกษาดูงาน ภายใน 7 วันทำการ เสนอหัวหน้าฝ่าย

2. หัวหน้าฝ่ายเสนอความเห็น ภายใน 3 วันทำการ และเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

3. แจ้งผู้รายงานทราบ และจัดเก็บเข้าแฟ้มรายงานการเข้าประชุม/ อบรม/สัมมนา /ศึกษาดูงาน

4. หัวหน้าฝ่ายติดตามผลการปรับปรุงพัฒนา

5. หัวหน้าฝ่ายรายงานผลการปรับปรุงพัฒนาให้ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลางได้รับ